

אינקלוסיביות ואקסקלוסיביות בתרבות הניהול והעריכה בוויקיפדיה

לידיה ג'יריס

בהנחיית: פרופ' שיזף רפאלי, אוניברסיטת חיפה

ניהול הויקיפדיה מערב שתי גישות: הגישה האינקלוסיבית (ההכללה) והגישה האקסקלוסיבית (המחיקה). בעוד שאין מחלוקות בדבר **קבלת ערכים** לאנציקלופדיה, מתנהלים מאבקים רבים ביחס **למחיקת ערכים**, וניתן להצביע על התנגשות בין שני עקרונות/מטרות. מצד אחד רוצים שהויקיפדיה תהיה פתוחה וזמינה ולעודד דמוקרטיה והשתתפות, ומצד שני, רוצים להבטיח איכות ולמנוע "טביעה" בהיצף של חומר מיותר. המתח שבקיומם של עיקרון ה- Notability (חשוב, ראוי לציון) ועקרון ה- free and open to all (פתוח וחופשי), מהווים את בסיס של הדיון במחקר זה, וחלוקת הויקיפדים ל"מכלילנים" ול"מחקנים" משמעותית מאוד לעניין ההצבעות על מחיקת הערכים והדיונים סביבה כתוצאה מהיעדר כללים מחייבים.

מטרת המחקר היא לבחון איך מנהלים בוויקיפדיה ("מפעילי מערכת") מתנהלים על ציר האינקלוסיביות-אקסקלוסיביות המתבטא ב**מחיקת ערכים**.

המחקר הנוכחי יבחן מאפיינים של התרבות הערבית, השפעתה והשתקפותה בהליך המחיקה של ערכים בה, תוך השוואתם לויקיפדיות האנגלית והסינית, על בסיס שניים מהממדים התרבותיים שהוצעו על ידי Hofstede (1): מימד קולקטיביזם לעומת אינדיבידואליזם; ו-2) מימד גבריות לעומת נשיות. ממדים אלה חלים גם על תקשורת מתווכת מחשב והם עשויים לספק תובנה לפועלם ולפעילותם של אנשי הויקיפדיה.

המדגם כולל 1305 מפעילי מערכת בשלוש הויקיפדיות, ו-150 ערכי ויקיפדיה (50 מכל שפה) אשר הוצעו למחיקה ועליהם נערך דיון. שאלות המחקר והשערותיו מתייחסות ל**משכי זמן הדיון** אודות הערכים שיועדו למחיקה ול**אחוזי המחיקה** שבצעו מפעילי המערכת.

שדה המחקר יתמקד בדפי המידע הקיימים בוויקיפדיה המתעדים את הפעילות של מנהלים, והנתונים ייאספו משני מקורות: (1) **הדפים האישיים של המפעילים** ("דפי משתמש"), ע"י, חיפוש מידע אודות המגדר ומיקומו, ובנוסף - הורדת נתוני הפעילות של המפעיל בוויקיפדיה; ו- (2) **ערכים שלגביהם נערכו דיוני מחיקה** - ע"י איסוף של הנתונים ובחינה של כל אחד מהערכים.

המחקר עשוי לסייע להבנה של תהליכי עריכה והגורמים המשפיעים עליהם, יאפשר לבחון תיאוריות על הבדלים בין תרבותיים בהקשר של התנהגות ביצירת תרבות וידע, והתובנות והמסקנות שיעלו ממנו עשויים לסייע להבנה מעמיקה של ההתנהלות ש"מאחורי הקלעים" ולשיפור מספר הערכים הדל בוויקיפדיה הערבית.